

שם השיעור - פסח לכיתות א-ג

משך:

40-45 דקות

קהל היעד:

תלמידי בית ספר יסודי - כיתות א'-ג' (בהתאמות גיל)

מטרת העל:

היכרות חווייתית ומשמעותית עם קערת פסח

מטרות ביניים:

- הכרת מאכלי קערת פסח ומשמעותן
- הבנת מושג ביעור חמץ כפעולה סמלית ולא רק טכנית
- עידוד שיח רגשי, חיבור אישי ויצירתיות

דגשים:

- עידוד שיח במהלך המשחק
- הסברת קערת הסדר, משמעותו של כל מאכל

מערך שיעור:

שלב	תוכן
פתיחה 20 דקות	נפתח בשאלה לשלומם של התלמידים. נשאל את התלמידים: "אתם יודעים איך חג מתקרב?" לאחר שנקבל תשובה נאמר נכון, חג הפסח בפתח! נשאל, מה אתם יודעים על החג? אתה עורכים ליל סדר בבית שלכם? אתם עורכים את השולחן עם קערת ליל הסדר במרכז? קערת ליל הסדר מכילה שישה סימנים (זרוע, ביצה, מרור, כרפס, חרוסת) המייצגים את יציאת מצרים, את קורבן הפסח בבית המקדש ואת השעבוד.

מאכלי הקערה ומשמעותם (לחיצה על כל שם תוביל לחיפוש אינטרנט של המאכל): • זרוע: עצם צלווה (כבש או עוף) המסמלת את "זרוע ה' הנטווה" ואת קורבן הפסח שהוקרב בבית המקדש. • ביצה: ביצה קשה המסמלת את קורבן החגיגה שהוקרב בחגים, וגם את "גלגל חוזר בעולם", כאות לתקווה לחידוש בית המקדש, ומזכירה את אבלות על חורבנו. • מרור (וחזרת): ירק מר (חסה/עולש) או שורש (חזרת/חרדל) המייצג את מרירות השעבוד במצרים. • כרפס: ירק (סלרי/תפוח אדמה) טובלים במי מלח, כדי להמתיק את המרירות (מי המלח מסמלים את דמעות העבדים) ולהתחיל את הסדר (מצוות "מה נשתנה"). • חרוסת: תערובת מתוקה של פירות, אגוזים ותבלינים המזכירה את הטיט בו עבדו בני ישראל במצרים, ומשמשת לטבילת המרור. • שלוש מצות: מונחות מעל או מתחת לקערה: מצות שמורות המזכירות את המצות שאכלו אבותינו בחיפזון בצאתם ממצרים. ניתן להשמיע שיר שמתאר את כל מאכלי קערת פסח ומסביר את משמעות כל קערת פסח: קישור לשיר	
בהמשך, נציג תמונה של צלחת הסדר. נאמר את שמות המאכלים ומדגישים את האות הראשונה: זרוע, ביצה, מרור, חרוסת, כרפס, מצה. נמשיך במשחק: "אותיות ושאלות על פסח"	גוף

אופן המשחק:

חיילת מכינה קוביה שעליה רשום את שמות המאכלים של צלחת הפסח.

התלמידים ישבו במעגל וכל פעם נזרק לתלמיד קובייה (בסדר או בפופקורן), לפי האות שיצאה יש לשאול שאלה שרלוונטית לחג הפסח:

יש להבהיר לתלמידים שלטעות זה דבר טוב ומקדם ואין בושה בטעויות!

דוגמא לשאלות:

*שימו לב! לפעמים ניתן לומר את המילה המנחה (כמו: זמן.. זוכרים..) ולפעמים המילה המנחה היא התשובה- על מש"ק התקומה להפעיל שיקול דעת.

ז- זרוע

- **זמן**- מתי חוגגים פסח? חוגגים את חג הפסח החל מט"ו (15) בחודש ניסן.
- **זוכרים**- מה זוכרים בפסח? זוכרים את יציאת בני ישראל ממצרים, מהשתעבדות לעבדות ועד ליציאה לחירות.
- **זריז**- למה יצאו ממצרים מהר? בני ישראל יצאו בחיפזון כי פרעה דחק בהם לעזוב מיד לאחר מכת בכורות, לפני שיתחרט שוב.

ב- ביצה

- **בני ישראל**- מי יצא ממצרים? עם ישראל (צאצאי יעקב אבינו) שישבו במצרים מאות שנים.
- **בית**- מה עושים בבית לפני פסח? מנקים היטב את הבית מ"חמץ" (שאריות לחם ומאפה), בודקים חמץ ומבערים אותו.
- **בליל הסדר**- מה קורה בליל הסדר? קוראים בהגדה, מספרים ביציאת מצרים, אוכלים את מאכלי החג הסמליים ושואלים שאלות.

מ- מרור

- **מצרים**- איפה היו בני ישראל? בני ישראל היו בארץ מצרים שבאפריקה.
- **משה**- מי הוציא אותם ממצרים? משה רבנו היה המנהיג שנשלח על ידי אלוהים להוציא את העם ממצרים.
- **מכות**- כמה מכות היו? על המצרים הונחתו 10 מכות (דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חושך ומכת בכורות).

ח- חרוסת ● חג- איזה חג אנחנו חוגגים? חג הפסח (נקרא גם חג המצות, חג החירות וחג האביב). ● חירות- מה זה חופש? חירות היא היכולת של אדם או עם לקבוע את גורלו בעצמו ולחיות ללא שיעבוד לאחרים. ● חיפזון- למה יצאו בחיפזון? כדי לנצל את הרגע שבו פרעה הרשה להם ללכת, לפני שהוא או צבאו ישנו את דעתם. כ- כרפס ● כוסות- כמה כוסות שותים בליל הסדר? שותים 4 כוסות יין (או מיץ ענבים) כנגד ארבע לשונות גאולה. ● קשה- איך היו החיים במצרים? החיים היו קשים מאוד; בני ישראל היו עבדים ועבדו בעבודת פרך בבניית ערים תחת גזירות קשות. ● קדש- מה עושים בתחילת הסדר? עורכים "קידוש" על היין כדי לקדש את החג ולהבדיל אותו מימי החול. מ- מצה ● מצה- למה אוכלים מצה? מכיוון שבני ישראל יצאו ממצרים כל כך מהר, הבצק שהכינו לדרך לא הספיק לתפוח והפך למצה שטוחה. ● מה נשתנה- איזו שאלה שואלים? שואלים "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?" - זו סדרה של שאלות שנועדו לעורר את סקרנות הילדים. ● מצרים- מאיפה יצאנו? יצאנו ממצרים, שהייתה "בית עבדים".	
סיכום נאמר לתלמידים ונסביר: צלחת הסדר מספרת את סיפור יציאת מצרים, פסח הוא חג של חירות וזיכרון. נסכם את השיעור עם השאלות הבאות: ● איך נקראת הצלחת המיוחדת של פסח? ● למה שמים בצלחת הסדר מאכלים מיוחדים? ● האם המאכלים הם רק אוכל, או שהם מספרים לנו את סיפור החג? נסיים את השיעור להודות לתלמידים על השתתפותם ולומר: "אנחנו מקווים שהחכמתם ונהנתם! תודה רבה"	

עזרים: מקרן, מחשב, קוביה שבנויה עם השאלות.

נספחים:

שיר קערת הפסח: [קישור לשיר](#)